

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)

den 15 oktober 2015*

”Begäran om förhandsavgörande — Förordning (EG) nr 1346/2000 — Artiklarna 4 och 13 — Insolvensförfarande — Återvinningsgrundande handlingar — Talan om återvinning av betalningar som utförts före dagen för inledandet av insolvensförfarandet — Lagen i den medlemsstat där insolvensförfarandet inleds — Lagen i en annan medlemsstat reglerar den aktuella handlingen — Lag som ’i det föreliggande fallet inte tillåter att handlingen angrips på något sätt’ — Bevisbörda”

I mål C-310/14,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Helsingfors hovrätt (Finland) genom beslut av den 26 juni 2014, som inkom till domstolen den 30 juni 2014, i målet

Nike European Operations Netherlands BV

mot

Sportland Oy, i likvidation

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden på tionde avdelningen F. Biltgen, tillförordnad avdelningsordförande på sjätte avdelningen, samt domarna M. Berger (referent) och S. Rodin,

generaladvokat: M. Wathelet,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Nike European Operations Netherlands BV, genom A. Saarikivi, advokat,
- Finlands regering, genom H. Leppo, i egenskap av ombud,
- Belgiens regering, genom M. Jacobs, i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom T. Henze och J. Kemper, båda i egenskap av ombud,
- Spaniens regering, genom L. Banciella Rodríguez-Miñón, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom E. Paasivirta och M. Wilderspin, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: finska.

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 4.2 m och 13 i rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden (EGT L 160, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Nike European Operations Netherlands BV (nedan kallat Nike) och Sportland Oy, i likvidation (nedan kallat Sportland), angående en återvinningstalan.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Skäl 24 i förordning nr 1346/2000 har följande lydelse:

”Det automatiska erkännandet av ett insolvensförfarande i den stat där förfarandet inleds kan hämma tillämpningen av de regler enligt vilka transaktioner genomförs i andra medlemsstater. För att skydda berättigade förväntningar och säkerheten vid transaktioner i andra medlemsstater än den medlemsstat där förfaranden inleds bör det anges ett antal undantag från den allmänna regeln.”

- 4 Artikel 4 i förordning nr 1346/2000 har följande lydelse:

”1. Om inte annat föreskrivs i denna förordning skall lagen i den medlemsstat inom vars territorium insolvensförfarandet inleds, nedan kallad inledningsstaten, vara tillämplig på insolvensförfarandet och dess verkningar.

2. Lagen i inledningsstaten skall bestämma förutsättningarna för att inleda ett förfarande, samt för att genomföra och slutföra det. Denna lag skall under alla förhållanden bestämma

...

m) vilka återvinningsbestämmelser eller liknande bestämmelser som är tillämpliga.”

- 5 Artikel 13 i förordning nr 1346/2000 har följande lydelse:

”Artikel 4.2 m skall inte tillämpas om den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling visar att

— handlingen omfattas av lagen i en annan medlemsstat än inledningsstaten och

— den lagen i det föreliggande fallet inte tillåter att handlingen angrips på något sätt.”

Finländsk rätt

- 6 I 10 § i lagen om återvinning av konkursbo anges att betalning av en skuld som har skett senare än tre månader före fristdagen går åter, om den har gjorts med ovanliga betalningsmedel eller i förtid eller med ett belopp som med hänsyn till boets tillgångar ska anses vara avsevärt.

Nederländsk rätt

- 7 Enligt artikel 47 i konkurslagen (Faillissementswet), kan betalningen av en exigibel skuld endast ogiltigförklaras om det kan visas att betalningsmottagaren vid mottagandet av denna betalning kände till att en konkursansökan redan inlämnats till domstol eller att borgenären och gäldenären träffat en överenskommelse i syfte att gynna borgenären på övriga borgenärers bekostnad.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 8 Sportland, med säte i Helsingfors (Finland), bedrev detaljhandel med varor som tillhandahölls av Nike, med säte i Hilversum (Nederländerna), på grundval av ett franchiseavtal. I enlighet med detta avtal, som löd under nederländsk rätt, betalade Sportland sina förfallna skulder för köp av lagerbehållningar till Nike under perioden den 10 februari 2009–den 20 maj 2009 i form av tio olika betalningar på sammanlagt 195 108,15 euro.
- 9 Efter det att en konkursansökan inlämnats till Helsingfors tingsrätt den 5 maj 2009 inledde sistnämnda domstol ett insolvensförfarande avseende Sportland den 26 maj 2009. Sportland väckte talan vid Helsingfors tingsrätt i syfte att de betalningar som avses i föregående punkt i förevarande dom skulle återvinnas och Nike förpliktas att återbetala de belopp som betalats jämte ränta, i enlighet med 10 § i lagen om återvinning av konkursbo.
- 10 Nike yrkade att denna talan skulle ogillas. Nike åberopade bland annat artikel 13 i förordning nr 1346/2000 och gjorde gällande att de omstridda betalningarna omfattades av nederländsk rätt. Enligt artikel 47 i konkurslagen hade dessa betalningar inte kunnat återvinnas.
- 11 Helsingfors tingsrätt biföll Sportlands talan. Tingsrätten ansåg bland annat att den sakkunnige som yttrat sig inför tingsrätten inte gått in på frågan huruvida det, med beaktande av samtliga omständigheter i det nationella målet, i nederländsk rätt var möjligt att återvinna betalningarna till konkursboet. Tingsrätten drog av detta slutsatsen att Nike inte visat att handlingen inte kan angripas på något sätt, såsom krävs enligt artikel 13 i förordningen.
- 12 Nike ansåg sig ha lämnat tillräckliga förklaringar angående innehållet i den nederländska lagstiftningen och överklagade detta avgörande till Helsingfors hovrätt. Sportland yrkade att detta överklagande skulle ogillas, och åberopade bland annat Nike inte hade inkommit med förklaringar angående vare sig innehållet i andra bestämmelser i nederländsk rätt än de som gäller konkurslagstiftningen, eller de allmänna principerna för denna lagstiftning.
- 13 I sitt beslut om hänskjutande har Helsingfors hovrätt erinrat om att enligt ordalydelsen i artikel 4.1 i förordning nr 1346/2000 ska lagen i inledningsstaten vara tillämplig på insolvensförfarandet och dess verkningar. Enligt artikel 4.2 m i förordningen ska lagen i inledningsstaten bland annat bestämma vilka återvinningsbestämmelser eller liknande bestämmelser som är tillämpliga. Enligt artikel 13 i förordningen ska dock artikel 4.2 m inte tillämpas om den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling visar att handlingen omfattas av lagen i en annan medlemsstat än inledningsstaten och den lagen i det föreliggande fallet inte tillåter att handlingen angrips på något sätt.
- 14 Den hänskjutande domstolen har noterat att parterna i det nationella målet är oense angående, för det första, tolkningen av orden ”i det föreliggande fallet inte tillåter att handlingen angrips på något sätt”, för det andra, omfattningen av Nikes skyldighet att inkomma med förklaringar av innehållet i nederländsk rätt, och, för det tredje, fördelningen av bevisbördan mellan parterna.

- 15 Under dessa omständigheter beslutade Helsingfors hovrätt att förklara målet vilande och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
- ”1) Ska artikel 13 i insolvensförordningen tolkas så, att med uttrycket ’i det föreliggande fallet ... handlingen’ avses att rättshandlingen med beaktande av samtliga omständigheter i målet inte kan angripas?
 - 2) Om svaret på fråga 1 är jakande och svaranden i målet om återvinning har åberopat en bestämmelse i den lagstiftning som avses i artikel 13 första strecksatsen med innebörden att betalning av en exigibel skuld endast kan angripas under angivna omständigheter vilka inte har angetts i den talan som har väckts med stöd av lagstiftningen i konkursstaten:
 - a) Föreligger skäl som utgör hinder för att tolka artikel 13 så, att den part som yrkar återvinning, efter att ha fått kännedom om den berörda lagbestämmelsen, ska åberopa dessa omständigheter, om den berörde, enligt nationell lagstiftning i den medlemsstat där insolvensförfarandet har inletts, ska ange samtliga omständigheter till stöd för talan, eller
 - b) åligger det svaranden i målet om återvinning att visa att dessa omständigheter inte förelåg i det aktuella fallet och att det därför inte är möjligt att angripa rättshandlingen med stöd av denna bestämmelse utan att den part som yrkar återvinning behöver åberopa dessa omständigheter särskilt?
 - 3) Oberoende av svaret på fråga 2 a – Ska artikel 13 tolkas så att
 - a) det åligger svaranden i målet om återvinning att visa att omständigheter som anges i bestämmelsen inte föreligger i det konkreta fallet, eller
 - b) kan bevisbördan för att dessa omständigheter föreligger fastställas av den medlemsstats lagstiftning som är tillämplig på rättshandlingen som är en annan än lagstiftningen i den stat där insolvensförfarandet har inletts och enligt vilken bevisbördan åvilar den part som yrkar återvinning, eller
 - c) kan artikel 13 även tolkas så, att nationella bestämmelser i den stat där talan har väckts är avgörande för frågan om bevisbördan?
 - 4) Ska artikel 13 tolkas så, att formuleringen ’lagen i det föreliggande fallet inte tillåter att handlingen angrips på något sätt’, förutom de konkursrättsliga bestämmelserna i den lagstiftning som gäller för rättshandlingen, även omfattar allmänna bestämmelser och principer i den lagstiftning som är tillämplig på rättshandlingen?
 - 5) Om fråga 4 besvaras jakande:
 - a) Ska artikel 13 tolkas så, att svaranden i målet om återvinning ska visa att den lagstiftning som avses i artikel 13 inte innehåller allmänna eller andra bestämmelser eller principer, som möjliggör att angripa en rättshandling med stöd av de åberopade faktiska omständigheterna, och
 - b) kan en domstol med stöd av artikel 13, om den anser att svaranden i målet om återvinning tillräckligt har redogjort för ovanstående kräva av den andra parten att denna visar att det finns en bestämmelse i den konkursrätt eller den allmänna lagstiftning som är tillämplig på handlingen och som är gällande i en annan medlemsstat än den där insolvensförfarandet har inletts, som anges i artikel 13, och med stöd av vilken det trots allt är möjligt att angripa rättshandlingen?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Första frågan som har hänskjutits för förhandsavgörande

- 16 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 13 i förordning nr 1346/2000 ska tolkas så, att det för tillämpning av denna artikel krävs att den berörda handlingen inte kan angripas med stöd av den lag som är tillämplig på handlingen (nedan kallad *lex causae*), med beaktande av samtliga omständigheter i det föreliggande fallet.
- 17 Domstolen konstaterar härvidlag att ordalydelsen i artikel 13 i den finska språkversionen skiljer sig något från den i andra språkversioner, eftersom den inte synes innehålla orden ”i det föreliggande fallet” eller ett motsvarande uttryck. Enligt domstolens fasta praxis fordrar dock behovet av en enhetlig tolkning av en unionsbestämmelse att den, i händelse av bristande överensstämmelse mellan dess språkversioner, tolkas mot bakgrund av sammanhanget i och ändamålet med de föreskrifter i vilka den ingår (se dom *Christie’s France*, C-41/14, EU:C:2015:119, punkt 26 och där angiven rättspraxis).
- 18 Vad gäller sammanhanget i och ändamålet med artikel 13 i förordning nr 1346/2000 erinrar domstolen för det första om att det i denna artikel föreskrivs ett undantag från den allmänna regeln i artikel 4.1 i förordningen, enligt vilken den lag som ska vara tillämplig på insolvensförfarandet och dess verkningar (nedan kallad *lex fori concursus*) är lagen i inledningsstaten. För det andra gäller att detta undantag – vars syfte, såsom det erinras om i skäl 24 i förordningen, är att skydda berättigade förväntningar och säkerheten vid transaktioner i andra medlemsstater än den medlemsstat där förfarandet inleds – ska tolkas restriktivt, och att dess räckvidd inte får gå utöver vad som är nödvändigt för att nå detta syfte (se dom *Lutz*, C-557/13, EU:C:2015:227, punkt 34).
- 19 Artikel 13 i förordning nr 1346/2000 syftar till att skydda de berättigade förväntningarna för den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling genom att föreskriva att denna handling, även efter inledandet av ett insolvensförfarande, ska omfattas av den lag som var tillämplig för den vid den tidpunkt handlingen genomfördes, det vill säga *lex causae*.
- 20 Det framgår klart av detta syfte att tillämpningen av artikel 13 i förordning nr 1346/2000 kräver att samtliga omständigheter i det föreliggande fallet beaktas. Det skulle nämligen inte kunna finnas några berättigade förväntningar på att giltigheten av en rättsakt, efter inledandet av insolvensförfarandet, bedöms med bortseende från dessa omständigheter, samtidigt som dessa omständigheter ska beaktas om ett sådant förfarande inte har inletts.
- 21 Vidare innebär skyldigheten att tolka undantaget i artikel 13 i nämnda förordning restriktivt att denna artikels tillämpningsområde inte kan ges en vid tolkning som gör det möjligt för den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling att undkomma tillämpningen av *lex fori concursus* genom att på ett rent abstrakt sätt åberopa att den aktuella handlingen inte kan angripas med stöd av en bestämmelse i *lex causae*.
- 22 Mot denna bakgrund ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 13 i förordning nr 1346/2000 ska tolkas så, att det för tillämpning av denna artikel krävs att den berörda handlingen inte kan angripas med stöd av *lex causae*, med beaktande av samtliga omständigheter i det föreliggande fallet.

Den andra och den tredje frågan

- 23 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra och den tredje frågan, som ska prövas tillsammans, för att få klarhet i vem som – vid tillämpningen av artikel 13 i förordning nr 1346/2000 och under förutsättning att svaranden i ett mål om återvinning har åberopat en bestämmelse i *lex causae* enligt vilken denna handling endast kan angripas under de omständigheter som anges i denna bestämmelse – ska åberopa att dessa omständigheter inte föreligger och inkomma med bevisning för detta.
- 24 Domstolen erinrar härvidlag om att enligt artikel 13 i förordning nr 1346/2000 är tillämpning av artikel 4.2 m i förordningen utesluten endast om den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling visar att handlingen omfattas av lagen i en annan medlemsstat än inledningsstaten och att den lagen i det föreliggande fallet inte tillåter att handlingen angrips på något sätt.
- 25 Det framgår således av själva ordalydelsen i artikel 13 i förordning nr 1346/2000 att det ankommer på svaranden i ett mål om återvinning att visa att *lex causae* inte tillåter att denna handling angrips. Eftersom denna bestämmelse dessutom föreskriver att svaranden måste visa att den aktuella handlingen inte kan angripas ”på något sätt” – vilket, såsom framgår av punkt 22 i förevarande dom, ska ske med beaktande av samtliga omständigheter i fallet – ålägger nämnda artikel 13, åtminstone underförstått, svaranden även bevisbördan för att det föreligger faktiska omständigheter som föranleder slutsatsen att denna handling inte kan angripas och att det inte finns något som talar emot denna slutsats.
- 26 I artikel 13 i förordning nr 1346/2000 läggs således bevisbördan uttryckligen på den svarande som åberopat denna artikel. Käranden i en talan som väcks med stöd av relevanta bestämmelser i *lex fori concursus* kan följaktligen inte vara skyldig att göra gällande, eller visa, att omständigheter föreligger för tillämpning av en bestämmelse i *lex causae*, vilken i princip gör det möjligt att angripa den aktuella handlingen, såsom artikel 47 i konkurslagen i det nationella målet.
- 27 Trots att artikel 13 i förordning nr 1346/2000 uttryckligen reglerar fördelningen av bevisbördan, innehåller den inte några mer specifika bestämmelser om förfarandet. Således innehåller denna artikel inga bestämmelser om, bland annat, bevisupptagning, vilka bevis som är godtagbara vid den behöriga nationella domstolen, eller vilka principer som ska tillämpas vid nämnda domstols prövning av bevisvärdet för den bevisning som ingetts.
- 28 Det framgår av fast rättspraxis att i avsaknad av unionsrättslig harmonisering av dessa bestämmelser ska – enligt principen om medlemsstaternas processuella autonomi – sådana bestämmelser föreskrivas i den inhemska rättsordningen i varje medlemsstat. Dessa bestämmelser får emellertid varken vara mindre förmånliga än dem som reglerar liknande nationella situationer (likvärdighetsprincipen) eller medföra att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva rättigheter som följer av unionsrätten (effektivitetsprincipen) (se, för ett liknande resonemang, dom Kušionová, C-34/13, EU:C:2014:2189, punkt 50 och där angiven rättspraxis).
- 29 Vad särskilt gäller den effektivitetsprincip som nämns i föregående punkt i förevarande dom utgör denna princip för det första hinder för tillämpningen av nationella förfarandebestämmelser som, genom att föreskriva alltför strikta regler, särskilt vad gäller bevisningen av att vissa bestämda omständigheter inte föreligger, medför att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att med framgång åberopa artikel 13 i förordning nr 1346/2000. För det andra utgör denna princip hinder för nationella bevisregler med för lågt ställda beviskrav, vilkas tillämpning i praktiken leder till att den bevisbörda som föreskrivs i artikel 13 i förordningen omkastats.

- 30 Svårigheten att visa att det föreligger sådana omständigheter under vilka *lex causae* inte tillåter att den aktuella handlingen angrips, eller, i förekommande fall, att det inte föreligger sådana omständigheter under vilka det enligt *lex causae* är tillåtet att angripa denna handling, innebär emellertid inte i sig ett åsidosättande av effektivitetsprincipen, utan motsvarar snarare det krav att tolka nämnda artikel restriktivt som nämnts i punkt 18 i förevarande dom.
- 31 Mot denna bakgrund ska den andra och den tredje frågan besvaras enligt följande: Vid tillämpningen av artikel 13 i förordning nr 1346/2000 och under förutsättning att svaranden i ett mål om återvinning har åberopat en bestämmelse i *lex causae* enligt vilken denna handling endast kan angripas under de omständigheter som anges i denna bestämmelse, ankommer det på denna svarande att åberopa att dessa omständigheter inte föreligger och att inkomma med bevisning för detta.

Den fjärde frågan

- 32 Den hänskjutande domstolen har ställt den fjärde frågan för att få klarhet i huruvida artikel 13 i förordning nr 1346/2000 ska tolkas så, att orden ”inte tillåter att handlingen angrips på något sätt”, utöver de bestämmelser i *lex causae* som är tillämpliga avseende insolvensärenden, även avser samtliga bestämmelser och allmänna principer i denna lag.
- 33 Härvidlag framgår det av punkt 19 i förevarande dom att artikel 13 i förordning nr 1346/2000 syftar till att skydda de berättigade förväntningarna hos den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling genom att föreskriva att denna handling, även efter inledandet av ett insolvensförfarande, fortsatt ska omfattas av *lex causae*. Såsom framgår av punkt 22 i förevarande dom krävs vidare för tillämpning av denna artikel 13 till förmån för den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling att samtliga omständigheter i det aktuella fallet beaktas.
- 34 Såväl syftet att skydda berättigade förväntningar som behovet av att beakta samtliga omständigheter i det föreliggande fallet medför att artikel 13 i förordning nr 1346/2000 ska tolkas så, att den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling ska visa att den aktuella handlingen inte kan angripas vare sig med stöd av de bestämmelser i *lex causae* som är tillämpliga avseende insolvensärenden eller med stöd av *lex causae* i dess helhet.
- 35 Ordalydelsen i artikel 13 i förordning nr 1346/2000 talar nämligen klart för en sådan tolkning, med tanke på att denna ålägger den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling bevisbördan för att denna handling inte kan angripas ”på något sätt”. Vidare kan det inte finnas någon berättigad förväntning på att en handling som kan angripas med stöd av en bestämmelse eller allmän princip i *lex causae* endast ska bedömas efter inledandet av insolvensförfarandet utifrån de bestämmelser i *lex causae* som är tillämpliga avseende insolvensärenden.
- 36 Mot denna bakgrund ska den fjärde frågan besvaras enligt följande. Artikel 13 i förordning nr 1346/2000 ska tolkas så, att orden ”inte tillåter att handlingen angrips på något sätt”, utöver de bestämmelser i *lex causae* som är tillämpliga avseende insolvensärenden, även avser samtliga bestämmelser och allmänna principer i denna lag.

Den femte frågan

- 37 Den hänskjutande domstolen har ställt den femte frågan för att få klarhet i huruvida artikel 13 i förordning nr 1346/2000 ska tolkas så, att svaranden i ett mål om återvinning ska visa att *lex causae*, i dess helhet, inte tillåter att handlingen angrips. Den hänskjutande domstolen önskar också få klarhet i huruvida den nationella domstol vid vilken en sådan talan väckts – när den anser att svaranden har inkommit med tillräckliga förklaringar – kan finna att det ankommer på käranden att visa att det föreligger en bestämmelse eller en princip i *lex causae* enligt vilka nämnda handling kan angripas.

- 38 Vad för det första gäller frågan huruvida svaranden i ett mål om återvinning, vid tillämpning av nämnda artikel 13, ska visa att *lex causae*, i dess helhet, inte tillåter att handlingen angrips, erinrar domstolen om följande. Såsom framgår av punkt 31 i förevarande dom ankommer det på denna svarande att åberopa att omständigheter som gör det möjligt att angripa denna handling inte föreligger och inkomma med bevisning för detta.
- 39 Artikel 13 i förordning nr 1346/2000 gör emellertid inte skillnad mellan bestämmelserna i *lex causae* som är tillämpliga avseende insolvensärenden och sådana bestämmelser och allmänna principer i *lex causae* som är tillämpliga avseende andra områden. Istället föreskrivs i nämnda artikel att det ankommer på nämnda part att visa att den aktuella handlingen inte kan angripas ”på något sätt”. Det framgår således klart av ordalydelsen i denna artikel att den ska tolkas så, att denna svarande ska visa att *lex causae*, i dess helhet, inte tillåter att handlingen angrips.
- 40 Denna slutsats är även förenlig med den princip som domstolen erinrar om i punkt 18 i förevarande dom, enligt vilken artikel 13 i förordning nr 1346/2000 ska tolkas restriktivt. En motsatt tolkning, som innebär att bevisbördan avseende frånvaron av bestämmelser eller principer i *lex causae* som tillåter ett angripande skulle åligga den som angriper handlingen, skulle nämligen i allt för hög grad underlätta åberopandet av denna bestämmelse och ge denna bestämmelse ett betydligt utökat tillämpningsområde.
- 41 Det är vidare endast en sådan slutsats som motsvarar syftet med nämnda artikel 13, vilket domstolen har erinrat om i punkt 19 i förevarande dom, nämligen att skydda de berättigade förväntningarna hos den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling genom att föreskriva att denna handling även efter inledandet av ett insolvensförfarande ska omfattas av den lag som var tillämplig på den vid den tidpunkt handlingen genomfördes. Vid denna tidpunkt omfattades nämnda handling av *lex causae*, i dess helhet, som är tillämplig utanför ett insolvensförfarande, eftersom denna artikel 13 enligt domstolens praxis i princip inte är tillämplig på rättshandlingar vilka äger rum efter det att ett insolvensförfarande har inletts (se dom Lutz, C-557/13, EU:C:2015:227, punkt 36).
- 42 Vad för det andra gäller frågan huruvida den nationella domstol vid vilken en återvinningstalan väckts, när den anser att svaranden har inkommit med tillräckliga förklaringar, kan finna att det ankommer på kändanden att visa att det föreligger en bestämmelse eller en princip i *lex causae* enligt vilken nämnda handling kan angripas, påpekar domstolen att det framgår av punkt 25 i förevarande dom att det ankommer på svaranden att visa att denna handling inte kan angripas.
- 43 Vidare framgår det av punkterna 27–29 i förevarande dom att eftersom artikel 13 i förordning nr 1346/2000 inte innehåller några bestämmelser om, bland annat, bevisupptagning, om vilka bevis som är godtagbara vid den behöriga nationella domstolen, eller om vilka principer som ska tillämpas vid nämnda domstols prövning av bevisvärdet för den bevisning som ingetts, ska – enligt principen om medlemsstaternas processuella autonomi – sådana bestämmelser föreskrivas i den inhemska rättsordningen i varje medlemsstat. Detta dock under förutsättning att likvärdighetsprincipen och effektivitetsprincipen iaktas. Nationella bevisregler med för lågt ställda beviskrav, vilkas tillämpning i praktiken leder till att bevisbördan omkastas, är inte förenliga med effektivitetsprincipen.
- 44 Av detta följer att det endast är när den behöriga nationella domstolen i ett första skede har funnit att svaranden faktiskt har visat, utifrån de bestämmelser som vanligtvis är tillämpliga enligt den nationella processrätten, att den berörda handlingen inte går att angripa med stöd av *lex causae*, som nämnda domstol rätteligen kan konstatera att det ankommer på den kändande som har begärt återvinning att visa att det föreligger en bestämmelse eller allmän princip i *lex causae* enligt vilka nämnda handling kan angripas. I enlighet med principen om medlemsstaternas processuella autonomi ankommer det dock på den berörda medlemsstaten att, under iakttagande av effektivitetsprincipen och likvärdighetsprincipen, fastställa kriterierna för bedömningen av huruvida kändanden faktiskt har visat detta.

45 Mot denna bakgrund ska den femte frågan besvaras enligt följande. Artikel 13 i förordning nr 1346/2000 ska tolkas så, att svaranden i ett mål om återvinning ska styrka att *lex causae*, i dess helhet, inte tillåter att handlingen angrips. Det är endast när den domstol vid vilken en sådan talan har väckts i ett första skede har funnit att svaranden faktiskt har visat, utifrån de bestämmelser som vanligtvis är tillämpliga enligt den nationella processrätten, att den berörda handlingen inte går att angripa med stöd av *lex causae*, som nämnda domstol rätteligen kan konstatera att det ankommer på den kärende som har begärt återvinning att visa att det föreligger en bestämmelse eller allmän princip i *lex causae* enligt vilka nämnda handling kan angripas.

Rättegångskostnader

46 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

- 1) Artikel 13 i rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden ska tolkas så, att det för tillämpning av denna artikel krävs att den berörda handlingen inte kan angripas med stöd av den lag som är tillämplig på handlingen (*lex causae*), med beaktande av samtliga omständigheter i det föreliggande fallet.
- 2) Vid tillämpningen av artikel 13 i förordning nr 1346/2000 och under förutsättning att svaranden i ett mål om återvinning har åberopat en bestämmelse i den lag som är tillämplig för handlingen (*lex causae*) enligt vilken denna handling endast kan angripas under de omständigheter som anges i denna bestämmelse, ankommer det på denna svarande att åberopa att dessa omständigheter inte föreligger och inkomma med bevisning för detta.
- 3) Artikel 13 i förordning nr 1346/2000 ska tolkas så, att orden ”inte tillåter att handlingen angrips på något sätt”, utöver de bestämmelser i den lag som är tillämplig på handlingen (*lex causae*) som är tillämpliga avseende insolvensärenden, även avser samtliga bestämmelser och allmänna principer i denna lag.
- 4) Artikel 13 i förordning nr 1346/2000 ska tolkas så, att svaranden i ett mål om återvinning ska styrka att den lag som är tillämplig på handlingen (*lex causae*), i dess helhet, inte tillåter att handlingen angrips. Det är endast när den domstol vid vilken en sådan talan har väckts i ett första skede har funnit att svaranden faktiskt har visat, utifrån de bestämmelser som vanligtvis är tillämpliga enligt den nationella processrätten, att den berörda handlingen inte går att angripa med stöd av *lex causae*, som nämnda domstol rätteligen kan konstatera att det ankommer på den kärende som har begärt återvinning att visa att det föreligger en bestämmelse eller allmän princip i *lex causae* enligt vilken nämnda handling kan angripas.

Underskrifter